

Kazimierz Łatak

Jubileusz Profesora Bohdana Ryszewskiego

Echa Przeszłości 5, 7-9

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kazimierz Łatak

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
UWM w Olsztynie

JUBILEUSZ PROFESORA BOHDANA RYSZEWSKIEGO

Każdy jubileusz profesora, czy dotyczy on lat życia, czy lat pracy, wpisuje się w życie Uczelni. Jubileusz 70 lat życia Pana Profesora Bohdana Ryszewskiego wpisuje się w życie naszego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, jego Wydziału Nauk Humanistycznych oraz Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych, w którym to Instytucie Pan Profesor jako naukowiec, wychowawca i ostatnio dyrektor pracuje. Specjalnością Pana Profesora jest historia obyczajów, archiwistyka, informacja naukowa, informatyka historyczna i w tych dziedzinach objawia się bogactwo Jego twórczości – praca badawcza, dydaktyka, pisanstwo naukowe i organizacja nauki. Ale zacznijmy od początku.

Pan Profesor Ryszewski urodził się 9 września 1934 roku we Włocławku i tam też pobierał początkowe nauki szkolne. Potem była szkoła średnia i matura w Liceum Ziemi Kujawskiej w 1954 roku. Następnie studiował na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Studia w zakresie nauk historycznych ukończył w 1958 roku. W latach 1958 – 1966 pracował jako archiwista w archiwum w Kielcach. W 1966 roku został zatrudniony w Zakładzie Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. W 1970 roku uzyskał stopień doktora, a 14 lat później – doktora habilitowanego. Tematem pracy doktorskiej była *Archiwistyka – przedmiot, zakres, podział (studia nad problemem)*. Rozprawa habilitacyjna nosiła tytuł *Problemy i metody badawcze archiwistyki*. W 1986 roku został mianowany docentem, a w 1990 roku profesorem nadzwyczajnym. W strukturach Uniwersytetu w Toruniu Pan Profesor był również dyrektorem Biblioteki

(1974 – 1986), zastępcą dyrektora i po. Dyrektora Instytutu Historii i Archiwistyki (1988 – 1995), kierownikiem Zakładu Archiwistyki (1992 – 1998). Uwieńczeniem działalności naukowej i administracyjnej w Toruniu było otrzymanie z rąk Prezydenta RP w 1995 roku profesury tytularnej. W 1998 roku Pan Profesor związał się na stałe z naszą warmińsko-mazurską Uczelnią. W 1999 roku otrzymał tytuł profesora zwyczajnego, w tym samym roku powierzono mu kierownictwo Katedry Archiwistyki. Od 2002 roku jest dyrektorem Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych.

Pan Profesor był założycielem i redaktorem czterech serii wydawniczych z zakresu archiwistyki, informatyki archiwalnej i historycznej oraz bibliotekoznawstwa; był też organizatorem wielu konferencji naukowych i szkół letnich; jest członkiem kilku towarzystw naukowych polskich i zagranicznych, był członkiem Komitetu Nauk Historycznych PAN, członkiem i przewodniczącym Sekcji KBN „Kwaśny papier”. Do jego osiągnięć naukowych należy ustalenie przedmiotu i zakresu archiwistyki oraz jej metod badawczych, opracowanie metody badań procesów archiwotwórczych, przeniesienie na grunt archiwistyki problemów, zasad i metod nauk informacyjnych i systemowych, opracowanie podstaw teoretycznych komputeryzacji archiwów, opracowanie modelu struktury polskiego zasobu archiwalnego oraz standardu opisu archiwalnego FOPAR, prace z zakresu historii i procesów archiwotwórczych, archiwów rodzinno-majątkowych, rodzinnych i osobistych. Od 1968 roku Pan Profesor prowadzi seminaria magisterskie, które opuściło 247 magistrów, a od 1986 roku seminaria doktoranckie, z których wyszło 10 doktorów; był także wielokrotnie proszony o recenzje prac doktorskich oraz recenzje dorobku w przewodach habilitacyjnych. Sam opublikował ponad 100 oryginalnych prac twórczych, w tym 5 książek i 2 podręczniki, a także kilkadziesiąt opracowań popularnonaukowych, sprawozdań i recenzji.

Z chwilą przyjścia na świat człowiek wdrożony zostaje w proces kultury. Rzeczywista zatem kondycja człowieka – to kondycja twórcy, twórcy kultury. Dlatego zwykło się uważać, że życie człowieka, mierzone upływającymi latami, to życie mierzone przede wszystkim tym, co on stworzył, czyli kulturą. Tworzenie kultury, to najpierw tworzenie środowiska, w którym człowiek żyje i działa. Patrząc na życie Pana Profesora z perspektywy Jego jubileuszu, można powiedzieć, że stworzył na naszym Uniwersytecie swoją szkołę naukową, z której Uniwersytet jest dumny. Ale kultura jest nie tylko formą stosunku człowieka do świata, kultura jest także formą stosunku człowieka do człowieka. I tu trzeba powiedzieć, że Pan Profesor tworzy w naszym Instytucie kulturę szacunku dla człowieka. Naukowość nigdy nie przesłoniła Panu Profesorowi człowieka – studenta, współpracownika, kolegi. Nie wypada nie zauważyć

w końcu, że kultura, do której tworzenia jest wezwany człowiek, to także forma tworzenia siebie. I tu znów patrząc z perspektywy jubileuszu Pana Profesora na ten wymiar kultury, czyli tworzenia siebie, można powiedzieć, że stworzył postać naukowca, uczonego, z którego wiedzy i mądrości korzystają i będą korzystać pokolenia. Tak rozumiana twórczość Pana Profesora wpisuje się w nasz Uniwersytet i nasz Instytut. Historia bowiem Uniwersytetu i Instytutu, to przede wszystkim historia ludzi, w tym jej profesorów w pierwszym rzędzie. Dlatego świętując jubileusz 70 rocznicy urodzin Pana Profesora dziękujemy za wszystko: za pracę na rzecz naszego Uniwersytetu i Instytutu, a przede wszystkim archiwistyki; za ogrom pracy dydaktycznej w Instytucie w formie wykładów, seminariów, konsultacji; za pracę naukowo-pisarską, która jest częścią dorobku naszego Instytutu; za pracę wychowawczą; za kierowanie Instytutem. A dziękując, składamy Panu Profesorowi także życzenia wielu lat życia, dobrego zdrowia i bogatej jeszcze twórczości naukowej. Albowiem *ut ager quamvis fertilis sine cultura fructuosus esse non potest, sic sine doctrina animus* (Cicero, *Tusculanae disputationes*, II, 4).